

پیتر مورال

جامعه شناسی و پرستاری

مترجم

اعظم محمودی

اکرم مهدیان

فاطمه سمنان

کارشناسان ارشد پرستاری

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

ویراست اول

پاییز ۱۴۰۳

انتشارات ترجمک

شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۱۲۱۲۹
شابک	: 978-622-7855-65-4; ۴۶۵۰۰۰۰ ریال
عنوان و نام پدیدآور	: جامعه‌شناسی و پرستاری / پیتر مورال؛ مترجم اعظم محمودی، اکرم مهدیان، فاطمه سمنان.
مشخصات نشر	: همدان، ترجمک، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	: ۲۱۵ صفحه
فروست	: مجموعه کتاب‌های جامعه‌شناسی سلامت و بیماری
شناسه افزوده	: محمودی، اعظم، ۱۳۵۳
	: مهدیان، اکرم، ۱۳۶۳
شناسه افزوده	: سمنان، فاطمه، ۱۳۶۸
رده بندی کنگره	: RT86/5
رده بندی دی‌سی	: ۶۱۰/۷۳

شناسنامه کتاب

نام کتاب: جامعه‌شناسی و پرستاری	نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳
ترجمه: اعظم محمودی، اکرم مهدیان، فاطمه سمنان	قیمت: ۴۶۵۰۰۰ تومان
ناشر: انتشارات ترجمک	چاپ: گروه نشر الکترونیک ترجمک
صفحه آرایشی: انتشارات ترجمک	شابک (پرینت): ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۵۵-۶۵-۴
طراحی جلد: محمدحسین گیوی	شابک (ایبوک): ۹۷۸-۹۲۲-۷۸۵۵-۶۴-۷
ISBN : 978-622-7855-65-4	تلفن تماس: ۰۹۱۸۱۵۰۶۱۰۰
	تارنمای اینترنتی: https://tarjomac.ir
9 786227 855654	
ISBN : 978-622-7855-64-7	
	
9 786227 855647	

جامعه شناسی و پرستاری

سری جامعه شناسی سلامت

توجه

کتاب حاضر حاصل زحمات خانم‌ها اعظم محمودی، اکرم مهدیان و فاطمه یسنان می‌باشد. فایل کتاب حاوی اطلاعات DRM (مدیریت حقوق دیجیتال) است. وقتی برای اولین بار فایل را باز می‌کنید، کد شناسایی کتاب به همراه درس IP سیستم شما ذخیره شده و زمانیکه آنلاین شوید، به سرور انتشارات ترجمک انتقال می‌یابد.

خواهشمند است به حقوق دانان ارنده و انتشارات ترجمک احترام گذاشته و از توزیع بدون مجوز فایل کتاب امتناع نمایید. شما با خرید و دانلود این کتاب موافقت نموده اید که اطلاعات فایل DRM به سرور انتشارات ترجمک انتقال یابد و در صورت مخور شدن نقض حقوق صاحب اثر، کلیه خسارات حاصله در طی فرآیند حقوقی و مطابق آیین حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان و ناشران جمهوری اسلامی، مصوب دوازده اسفند ۱۳۶۵ یا بعد از آن) از شما دریافت شود.

از اینکه با عرضه مقرون به صرفه کتاب‌های الکترونیک و شکوفایی انتشارات ترجمک همیاری می‌کنید، سپاسگزاریم.

انتشارات ترجمک

<https://tarjomac.ir/>

نویسنده:

پیتر مورال (Peter Morral)

مترجم:

اعظم محمودی (Azam Mahmoodi)

اکرم مهدیان (Akram Mahdian)

فاطمه سمنان (Fatemeh Semnan)

ناشر:

ناشر اورجینال:

ناشر ترجمه:

روتلدج (Routledge)

ترجمک (Tarjomac)

شابک (ISBN):

شابک اورجینال

شابک ترجمه فارسی:

ISBN: 978-622-7855-65-4 (hbk)

ISBN: 978-1-138-57607-0 (hbk)

ISBN: 978-622-7855-61-7 (ebk)

ISBN: 978-1-351-27116-5 (ebk)

کلیه حقوق این اثر برای انتشارات ترجمک محفوظ است. این اثر شامل کلیه قوانین حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان و ناشران جمهوری اسلامی می باشند (مصوب دوازده اسفند ۱۳۶۵ یا بعد از آن)، و بهره برداری بدون مجوز از آن به هر شکلی ممنوع است.

انتشارات ترجمک: سال ۱۴۰۳

همدان، صندوق پستی ۱۱۷-۶۵۹۱۵

tarjomac@gmail.com

نکته مهم

پزشکی علمی در حال تغییر و توسعه مداوم است. تحقیقات و تجربه بالینی بطور مداوم دانش ما را، بویژه دانش ما در مورد درمان مناسب و دارو درمانی، را گسترش می دهد. به همین دلیل هر جای این کتاب از توصیه یا رویه درمانی خاصی صحبت شده باشد، به مخاطبان اطمینان خاطر می دهیم که تمام تلاش خود را به عمل آورده ایم تا اطلاعات ارائه شده منطبق با دانش روز در زمان تهیه کتاب باشد.

با این وجود، این شامل، معنای یا بیانگر هیچ گونه ضمانت یا مسئولیتی از سوی ناشر یا مترجم در رابطه با دستورالعمل های ذکر شده در کتاب نمی شود. مسئولیت هر گونه استفاده از مطالب این کتاب به عهده مخاطبان است، زیرا مترجم و ناشر به هیچ وجه در این کتاب رویه یا درمان خاصی را توصیه نمی کند. در صورت نیاز به استفاده بالینی و عملی از مطالب این کتاب بر روی خود یا بیماران خود، بهتر است با پزشک معالج خود مشورت کنید.

این کتاب، از جمله تمام بخش های آن، دارای حق چاپ و تالیف است. هرگونه استفاده، بهره برداری یا تجاری سازی خارج از محدودیت های تعیین شده توسط قانون حق چاپ و بدون رضایت ناشر غیرقانونی و قابل پیگرد است.

هر گونه تجاری سازی و استفاده غیر مرتبط از محتوای این کتاب شامل قانون حقوق نویسندگان و مطبوعات خواهد بود و پیگرد قانونی خواهد داشت. در صورت نیاز به استفاده از محتوای این کتاب به هر نحوی که منجر به سود مالی شود، با دفتر انتشارات در تماس باشید.

پیشگفتار

این متن شاداب و مقدماتی، بنیان های لازم برای درک جامعه شناختی مسائل بهداشتی را در اختیار پرستاران قرار می دهد که برای تفکر در مورد کار و نقش حرفه ای خود بعنوان پرستار، برای آنها کمک بزرگی خواهد بود. در این کتاب نظریه ها و بحث های کلیدی جامعه شناختی را با طنز و خیال پردازی توضیح می دهد، به گونه ای که هر دانشجویی را که با متن درگیر می شود، تشویق می کند تا رویکردی کنجکاوانه و ساهای داشته باشد. کتاب طوری سازماندهی شده است که دانشجو از دیدگاه های اصلی جامعه شناسی و از طریق مفاهیم کلیدی زیربنای پرستاری به رویکردهای جامعه شناختی به موضوعاتی که دائماً در تجربه پرستاری تکرار می شود، حرکت می دهد. فصول کتاب بطور جداگانه عبارتند از:

- ❖ خیال پردازی
- ❖ سلامتی
- ❖ علم
- ❖ قدرت
- ❖ حرفه ها
- ❖ پزشکی سازی
- ❖ نابرابری
- ❖ ارتباط جنسی
- ❖ جنون
- ❖ مرگ

در پایان هر فصل خلاصه مطالب و پیشنهاداتی برای مطالعه بیشتر وجود دارد.

دانشجویان کتاب را متنی بسیار خواندنی خواهند یافت که زمینه ای را که باید بدانند، به شیوه ای قابل تامل پوشش داده شده است. این کتاب برای اساتید نیز مفید است و می توانند از

آن برای ایجاد بحث در آموزش و سمینارها، به عنوان نوعی ارزیابی تکوینی و در تهیه تکالیف جمع بندی استفاده کنند.

پیتر مورال، مدرس ارشد بهداشت و جامعه شناسی در دانشگاه لیدز است. انتشارات راتلج (Routledge) برای پرستاران چهار حوزه کلیدی پرستاری را پوشش می دهد:

❖ مطالعات نظری محوری

❖ مراقبت روانی و جسمی

❖ آموزش پرستاری

❖ مسیرهای جدید در پرستاری و مراقبت های بهداشتی

کتاب های این مجموعه که توسط درمانگران و اساتید باتجربه نوشته شده اند، رویکردی انتقادی به مفاهیم پرستاری را تثبیت کرده و نشان می دهند که چگونه یافته های تحقیق با حرفه پرستاری در ارتباط است.

سر دبیران مجموعه رابرت نیول (Robert Newell) از دانشگاه لیدز و دیوید تامپسون (David Thompson) از دانشگاه یورک هستند.

سایر کتاب های این مجموعه عبارتند از:

❑ نظریه ها و مدل های پرستاری - Judith McKenna

❑ دیدگاه پرستاری در مورد کیفیت زندگی - Peter Draper

❑ آموزش بیماران و مددجویان - Vivien Coates

❑ مراقبت از افراد دچار درد - Bryn D. Davis

❑ مراقبت از تصویر بدن و تغییر شکل - Robert Newell

❑ طراحی و تحلیل مطالعات تحقیقاتی پرستاری بالینی - Colin R. Martin and David R. Thompson

فهرست مندرجات در یک نگاه

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه
۱.....	فصل ۱- خیال پردازی
۲۲.....	فصل ۲- سلامتی
۴۲.....	فصل ۳- علم
۶۱.....	فصل ۴- قدرت
۷۸.....	فصل ۵- حرفه ها
۹۶.....	فصل ۶- پزشکی سازی
۱۱۵.....	فصل ۷- نابرابری
۱۳۳.....	فصل ۸- رابطه جنسی
۱۵۶.....	فصل ۹- جنون
۱۷۴.....	فصل ۱۰- مرگ
۱۹۱.....	نتیجه گیری

فهرست مندرجات کتاب

صفحه	عنوان
۵۴.....	مقدمه..... ۱
۶۰.....	اهداف..... ۲
۶۰.....	قالب..... ۳
۶۱.....	محتوا..... ۴
۶۱.....	فصل ۱- خیال پردازی..... ۱
۶۸.....	ساختار..... ۶
۷۳.....	تعامل (اثر متقابل)..... ۴
۷۷.....	سازه ها..... ۱
۷۷.....	خلاصه فصل..... ۲۱
۷۸.....	مطالعه بیشتر..... ۲۱
۷۸.....	فصل ۲- سلامتی..... ۲۲
۸۲.....	سلامت چند قطبی..... ۲۳
۸۸.....	سلامت عادی..... ۳۰
۹۵.....	سلامت اجتماعی..... ۳۵
۹۵.....	خلاصه فصل..... ۴۱
۹۶.....	مطالعه بیشتر..... ۴۱
۹۶.....	فصل ۳- علم..... ۴۲
۹۷.....	پزشکی سازی..... ۴۳
۱۰۵.....	اثبات گرایی (پوزیتیویسم)..... ۴۳
۱۱۱.....	زیست پزشکی..... ۵۰
۵۴.....	واقع گرایی (رنالیسم)..... ۱
۶۰.....	خلاصه فصل..... ۲
۶۰.....	مطالعه بیشتر..... ۳
۶۱.....	فصل ۴- قدرت..... ۴
۶۱.....	قدرت اجتماعی..... ۱
۶۸.....	نقش بیمار..... ۶
۷۳.....	توانمندسازی بیمار..... ۴
۷۷.....	خلاصه فصل..... ۱
۷۷.....	مطالعه بیشتر..... ۲۱
۷۸.....	فصل ۱- ح- ف ه ها..... ۲۱
۷۸.....	ح- ه ها..... ۲۲
۸۲.....	طب..... ۲۳
۸۸.....	پرستاری..... ۳۰
۹۵.....	خلاصه فصل..... ۳۵
۹۵.....	مطالعه بیشتر..... ۴۱
۹۶.....	فصل ۶- پزشکی سازی..... ۴۲
۹۷.....	پزشکی سازی..... ۴۳
۱۰۵.....	پاتروژنز..... ۴۳
۱۱۱.....	سلامت گرایی..... ۵۰

۱۵۹..... دکترهای مجنون	۱۱۳..... خلاصه فصل
۱۶۶..... جامعه مجنون	۱۱۴..... مطالعه بیشتر
۱۷۲..... خلاصه فصل	فصل ۷- نابرابری ۱۱۵
۱۷۳..... مطالعه بیشتر	گزارش سیاه ۱۱۷
۱۷۴..... فصل ۱۰- مرگ	سرانه سلامت ۱۲۴
۱۷۵..... مرگ مجازی	ملت سالم تر ۱۲۶
۱۷۸..... مرگ اجتماعی	خلاصه فصل ۱۳۲
۱۸۸..... مرگ ناعادلانه	مطالعه بیشتر ۱۳۲
۱۹۰..... خلاصه فصل	فصل ۸- رابطه جنسی ۱۳۳
۱۹۰..... مطالعه بیشتر	تمایلات جنسی ۱۳۴
۱۹۱..... نتیجه گیری	جنسیت ۱۴۳
۱۹۱..... ابهام	خطرات ۱۵۰
۱۹۲..... فریب	خلاصه فصل ۱۵۳
۱۹۳..... بدبینی	مطالعه بیشتر ۱۵۵
	فصل ۹- جنون ۱۵۶
	تعاریف مجنون ۱۵۶

مقدمه

حرفه پرستاری بدون جامعه شناسی شبیه به تماس جنسی بدون ارگاسم است (ممکن است اجرا شود، اما خیلی رضایت بخش نیست). معادل ورود به یک کشور عجیب و غریب بدون نقشه ای برای توضیح خطوط و پستی و بلندی این سرزمین است. مسافر ممکن است در نهایت مقصد مورد نظر سفر خود را پیدا کند، اما مسیر طی شده پر پیچ و خم و خطرناک خواهد بود.

دانش جامعه شناختی در پرستاری (و به طور کلی در مراقبت های بهداشتی) نقشی پویا و بنیادین دارد. جامعه شناسی ماهیت سلامت و بیماری را رمزگشایی می کند، علل اجتماعی بیماری و مرگ را نمایان می کند، عوامل قدرت و معضلات اخلاقی را در تولید مراقبت های بهداشتی آشکار می کند و به طور مستقیم یا غیرمستقیم به ایجاد یک درمانگر فهیم کمک می کند. پس از آن توانایی تصمیم گیری با تمرکز بیشتر و شایسته را پیدا می کند.

هرچند نمی خواهم در مورد جامعه شناسی اغراق کنم. همیاری جامعه شناسی نباید به قیمت مهارت های عملی و «مراقبت» غریزی باشد، فلسفه ای که بدون آن هیچ حرفه پرستاری وجود نخواهد داشت. علاوه بر این، هزاره جدید عصر علم و فناوری انقلابی («سخت») است. از اواخر قرن بیستم، اکتشافات بی سابقه و «تغییر شکل» دانش بشری درباره جهان فیزیکی رخ داده است. در رشته های فیزیک، شیمی، ریاضیات، زیست شناسی مولکولی، محاسبات، فارماکولوژی و پزشکی (هم از نظر تشخیص و هم از نظر درمان)، انباشت و دگرگونی دانش به نوعی باور نکردنی بوده است. وظیفه جامعه شناسی این است که از طریق بنیان های خود در تفکر انتقادی، اعتبار و سندیت این تغییرات را بررسی نماید که تا چه حد معتبر هستند.

هرچند مهم نیست که حول تولید نظریه‌ها برای توضیح همه چیز چقدر میامو وجود دارد و وعده‌های کشف درمان همه بیماری‌ها چقدر جوشان است، این پیشرفت‌های علم و فناوری را نمی‌توان (و نباید) صرفاً ساختگی دسته‌بندی کرد. باید یک تعادل عادلانه و عملگرایانه بین میزان آموزش علوم اجتماعی، علوم زیستی و «پرستاری» خالص در آموزش پرستاران وجود داشته باشد. علاوه بر این، تمایل جامعه شناسان به هدر دادن بنیان واقعی و اساسی هر پدیده‌ای هم مفید و هم مضحک است. در حالی که جامعه شناسی بینش‌های مشروع، ملموس و فراوانی را در مورد سازماندهی و شکل‌دهی به مسائل مربوط به سلامت و بیماری ارائه می‌کند، بسیاری از آنچه که به عنوان «علم اجتماعی» ظاهر می‌شود، خود آشکارا فریبنده، مبهم، جزئی و بی‌ربط به تجربیات روزمره پرستاران (اگر برای بقیه نباشد) است. بنابراین، ما باید در انتخاب بخش‌هایی از سازمان جامعه شناختی که در بررسی انتقادی بهداشت و پرستاری استخراج را، استفاده می‌شود، عاقلانه عمل کنیم. همه دانش‌ها دانش خوبی نیستند، چه از علوم فیزیکی و چه از علوم انسانی. باید شده باشند. در واقع، موضوع اصلی این کتاب این است که جامعه شناسان باید یک ارزیابی «واقع‌گرایانه» از سلامتی و آنچه می‌توان از پرستاران انتظار داشت ارائه کنند. علاوه بر این، جامعه شناسی باید در آنچه می‌تواند به طور مشروع ادعا کند که سهمش در دانش بشری از دنیای فیزیکی و اجتماعی، از جمله حوزه‌های سلامت و بیماری و پرستاری است، «واقع‌گرا» باشد.

اهداف

از این رو، اهداف این کتاب محدود و بی‌تکلف است. قصد من این است که پایه‌هایی را برای درک جامعه شناختی از مسائل بهداشتی فراهم کنم، که می‌تواند به پرسش‌ها کمک کند تا مراقبت از بیماران خود را به طور مؤثرتری (یا حداقل هوشمندانه‌تر) مدیریت کنند. در اینجا جامعه شناسی به عنوان یک موضوع «کاربردی» ارائه می‌شود که توسط نظریه‌ها و تحقیقات مربوطه اثبات شده است. چیزی که من پیشنهاد نمی‌کنم این است که جامعه شناسی باید یک نوشداروی معرفت شناختی یا عمل‌گرایانه باشد که مسیرهای مشخصی را برای سیاستمداران، سیاست‌گذاران، مدیران خدمات سلامت و کارکنان بالینی ترسیم می‌کند. در حالی که برخی از عناصر دانش جامعه شناختی می‌توانند راه‌حل‌های فوری و مستقیمی برای مسائل پرستاری ارائه دهند، آنچه مهم است این است که «تخیل جامعه شناختی» برای زمینه‌سازی تمام اقدامات پرستاری و مراقبت‌های بهداشتی مورد استفاده قرار گیرد.

اهداف خاص کتاب عبارتند از: